

29. ožujka 2024.

broj 197

KU ZI S!

LIST ZA MLADJEŽ

5

SREDNJA ŠKOLA NACIONALNA KVIZ LIGA

8

TEMA POTPORA ZA STUDIRANJE U HRVATSKOJ

14

GLAZBA OVERBLUE QUARTET

20

GAMERSKI KUTAK MINI IGRICE

FOTO MJESECA

Gimnazijalci u Zagrebu

List je besplatan

Osnivač: NIU Hrvatska riječ

Nakladnik: NIU Hrvatska riječ

Preradovićeve 11

24000 Subotica

Za nakladnika: Mirjana Trkulja

Glavna i odgovorna urednica: Zlata Vasiljević

Urednica izdanja: Kristina Ivković Ivandekić

Zamjenik urednice: Davor Bašić Palković

Suradnici: Sara Žurovski, Andrea I. Darabašić,

Ivan Benčik, Milijana Nimčević,

Marija Antonela Kanelić

Lektura: Zlatko Romić

Korektura: Davor Bašić Palković

Tehnički prijelom: Thomas Šujić,

Jelena Ademi

Fotografije: Ana Francišковиć, Pixabay

E-mail: casopis.kuzis@gmail.com

Web: www.hrvatskarijec.rs/stranica/kuzis/

Tisak: Rotografika d. o. o., Subotica

List izlazi uz redovitu potporu Pokrajinskog
tajništva za kulturu, javno informiranje
i odnose s vjerskim zajednicama

Praznici i velikani

Nacionalne manjine u Srbiji imaju svoje službene praznike, pa tako i hrvatska koja je u utorak, 19. ožujka, proslavila blagdan svetog Josipa, jedan od svoja četiri praznika. Praznik je obilježen u više mjesta: Starčevu, Sontu, Somboru, Vajskoj, Novom Sadu i Subotici. Hrvati u Srbiji (Hrvatsko nacionalno vijeće) odabrali su ovaj praznik/blagdan budući da se sv. Josip (zaručnik Marije i Isusov hranitelj) smatra zaštitnikom cjelokupnog hrvatskoga naroda. Zaštitnikom ga je još daleke 1687. godine proglasio Hrvatski sabor.

Hrvati u Srbiji, uz blagdan sv. Josipa, obilježavaju i: Dan rođenja biskupa **Ivana Antunovića** (19. lipnja), Dan rođenja bana **Josipa Jelačića** (16. listopada) i Dan izbora prvog saziva Hrvatskog nacionalnog vijeća (15. prosinca). U obilježavanju praznika sudjeluju i mladi, a ponajviše u lipnju (Dan rođenja biskupa Ivana Antunovića) kada se dodjeljuju priznanja i nagrade najboljim učenicima hrvatske nastave u Srbiji.

Institucije hrvatske zajednice, predvođene Zavodom za kulturu vojvođanskih Hrvata, već godinama provode projekt *Godine novog preporoda* kojim se njeguje sjećanje na značajne osobe, ali i povijesne događaje ovdašnjih Hrvata. Tako u ovom broju pišemo o slikaru **Stipanu Kopiloviću** (1877. – 1924.), a povod je 100 godina od njegove smrti.

Sve u svemu, hrvatska zajednica njeguje univerzalne vrijednosti rada i posvećenosti, rada usmjerenog na dobrobit ne samo sebe već i drugih. Nadamo se da ste u nekima od osoba o kojima redovito pišemo (nekad se rubrika zvala *Superman*, a danas *Godine novog preporoda*) našli ili ćete pronalaziti inspiraciju za vrijedna i uzorna djela.

Osim o velikanima hrvatske zajednice, u ovom broju izvještavamo i o najnovijim događanjima kod mladih poput održanog trodnevnog studijskog posjeta Beogradu, regionalnoj razini kviza *Mreža čitanja*, križnim putevima mladih u Srijemskoj i Subotičkoj biskupiji i mnogim drugim. Imat ćete priliku pročitati više o mogućnostima i prednostima studiranja u Hrvatskoj i inozemstvu, a pišemo i o *Euroviziji* koja nas očekuje u svibnju. Spremili smo za vas i poster iznenađenja upravo u skladu s tom temom! I kao i uvijek, donosimo korisne i interesantne teme iz rubrika psihologije, glazbe, mode, video igrice, kao i najave događaja i preporuke knjige, filma i glazbe.

Najkraće moguće rečeno: ovaj broj itekako vrijedi pročitati. A osim novog broja *Kužiša?!*, stiglo nam je i mnogima omiljeno godišnje doba: proljeće, a za koji dan i Uskrs. Želimo vam da naredne dane provedete u miru i sa svojom obitelji: sretan i blagoslovljen Uskrs!

Dogodilo se...

Škola sviranja i pjevanja

Krajem veljače okupilo se 14 sudionika škole sviranja i pjevanja u dvorani župe sv. Roka u Subotici. Škola je organizirana u suradnji Subotičkog oratorija i molitvene zajednice *Proroci*, dok je cilj ovih susreta podučavanje zainteresiranih sudionika svim važnim temeljima za sviranje gitare, klavijature ili pjevanja. Voditelj je **Filip Čeliković**.

Studijski posjet Beogradu

U organizaciji UG-a *Hrvatski Majur* deset mladih, koji su svojim radom doprinosili realizaciji programa Udruge, nagrađeni su studijskom posjetom Beogradu gdje su se od 29. veljače do 2. ožujka upoznali s lokalnom katoličkom i hrvatskom zajednicom kao i sa znamenitostima glavnoga grada.

Regionalna razina kviza *Mreža čitanja*

Diljem Hrvatske, ali i u Subotici, 8. ožujka održana je druga, regionalna razina kviza za poticanje čitanja i kreativnosti *Mreža čitanja*. Online kviz znanja rješavalo je 690 srednjoškolaca među kojima je i 36 učenika iz subotičkih škola – Gimnazije *Svetozar Marković*, Politehničke i Srednje medicinske škole. Njih šestero osvojilo je potreban broj bodova za daljnje natjecanje. To su **Karlo**

Kujundžić, Marko Cvijetić, Marija Magdalena Huska, Valentin Čović i Lucija Horvacki iz Gimnazije te **Tea Narančić** iz Politehničke srednje škole. Oni će nas predstavljati na posljednjoj, nacionalnoj razini kviza *Mreža čitanja* koja je planirana za 10. svibnja.

Sastanak studenata u Osijeku

Studenti iz Vojvodine, koji studiraju u Osijeku, okupili su se 18. ožujka u boravku Novog studentskog doma. Osim druženja, cilj okupljanja bio je sastanak koji je organizirala UG *Hrvatski Majur*. Ovom prilikom iz Udruge bile su **Dunja Šimić i Josipa Dulić** koje su studentima približile ideje i buduće planove Udruge. Bilo je riječi o događajima koje je ova Udruga organizirala, poput *Prela mladih*, *Gastro festa*, Sportskog dana, prvog studijskog putovanja u Beograd. Prisutni su dali prijedloge kako poboljšati predstojeće događaje i kakva se još događanja mogu organizirati. Posebno se govorilo o idejama koje se mogu realizirati u Osijeku poput mise za početak akademske godine, gledanja filmova, igranja društvenih igara, izleta...čime bi se našim mladima u još većoj meri uljepšalo studentsko doba u ovom gradu.

Na koncu, Dunja Šimić je pozvala sve studente da se uključe i doprinesu razvoju Udruge. Prisutni studenti su radosno prihvatili ideje i buduće planove za Udrugu, te se sljedeći susret uvelike planira.

Inspirativno iskustvo za gimnazijalce

Učenici Gimnazije *Svetozar Marković* iz Subotice sudjelovali su, i ostvarili sjajne rezultate, u nacionalnoj kviz ligi (NKL) za srednjoškolce iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Srbije, koju organizira Kviz udruga *Šibenik* u suradnji s Kućom umjetnosti *Arsen*. U prvoj sezoni NKZ-a 2023. godine iz Kuće umjetnosti *Arsen* u Šibeniku kviz se emitirao u 26 hrvatskih gradova putem internetske platforme, a već sljedeće godine, 2024., kvizaškoj ligi priključile su se i druge škole iz Hrvatske, kao i škole iz Bosne i Hercegovine te jedna škola iz Srbije – Gimnazija *Svetozar Marković*.

Koncept kviza zamišljen je tako da učenici odgovaraju na 24 pitanja, podijeljena u tri skupine: slikovna pitanja, pitanja izbora i slobodna pitanja. Gimnazijalci i gimnazijalke bili su dio divizije *Kozarac* u kojoj su bili učenici mahom iz slavonskih gradova: Đakovo, Osijek, Vinkovci.

Održano je osam kola natjecanja u kojima je sudjelovalo preko 1.500 učenika iz 71 škole i preko 40 gradova. Finale natjecanja održalo se 8. ožujka u Šibeniku za 20 najboljih ekipa.

Nakon odigranih osam kola, učenici i učenice Gimnazije zauzeli su 5., 7., 10. i 18. mjesto unutar svoje divizije u kojoj je bilo 30 ekipa. Premda je konačan rezultat bio dobar, gimnazijalci nisu bili pozvani na veliko finale. Kviz je ostavio vrlo pozitivan dojam na njih, a o čemu svjedoče i njihovi komentari.

Luka Kozma 2. f: »Kviz u kojem sam sudjelovao jako mi se svidio. Prvo sam bio malo uplašen, jer je bilo puno pitanja na koje nisam znao odgovor, ali je tu do izražaja došao timski duh i znanje drugih članova unutar ekipe. Kada se završilo prvo kolo, vidjeli smo koliko zapravo znamo i od tada smo davali sve od sebe kako bismo došli do finala. Nažalost, ostali

su bili bolji od nas, ali smo i dalje bili na 5. mjestu što je za prvi put odlično. Nadam se da ću moći sudjelovati i sljedeće godine i da ću sa svojom ekipom postići još bolje rezultate«.

Teo Margetić, 4. f: »Ove godine sam prvi put zajedno sa svojom ekipom *Pet ljutih gusara* sudjelovao u natjecanju NKL. Prije prvog kola doista nisam znao što mogu očekivati, no već po završetku istog ekipe i meni sve je bilo mnogo jasnije. Pitanja su općeg tipa i ne može se za njih učiti, već je potrebno prepoznati neke od brojnih asocijacija koje se nalaze u samim pitanjima. Kviz je tijekom svih osam kola bio uisti-

nu zabavan i zanimljiv i upravo zbog toga je ekipi i meni bilo iznimno žao što se naš natjecateljski put završio te što nismo otišli u Šibenik na veliko finale. Da imam priliku bez sumnje bih se ponovo prijavio i rado sudjelovao u NKL-u«.

Nikolina Mačković 1. f: »Sudjelovanje u NKL-u bilo je izuzetno inspirativno i uzbudljivo iskustvo. Bilo je zanimljivo testirati svoje znanje iz različitih područja. Timski rad bio je ključan za uspjeh u nekim rundama, a raznolikost pitanja omogućila je svakom članu tima da doprinese svojim znanjem. Tijekom kviza usvojila sam mnoštvo novih činjenica, što je obogatilo moje znanje i iskustvo. Zahvalna sam što sam imala priliku sudjelovati u ovom kvizu i veselim se ponovnom sudjelovanju iduće godine«.

Mila Rukavina 1. f: »Ove godine imala sam priliku sudjelovati u NKL-u i to iskustvo mogu ubrojiti u jedno od ljepših. Skupili smo ekipu od par učenika iz odjela i svakog se drugog četvrtka zabavljali uz rješavanje kvizaških zadataka. Kviz mi se jako svidio, jer sam uz zabavu imala priliku naučiti nešto novo, družiti se i bolje upoznati sudionike. Naučila sam igrati timski i zbližila sam se sa svojom ekipom, kao i s ostatkom natjecatelja. Iako se nismo uspjeli plasirati među najbolje i otići u Šibenik, planiram se i naredne godine prijaviti na kviz, jer je u potpunosti ispunio moja očekivanja. Nije mi bilo važno pobijediti nego sudjelovati, jer je ovaj kviz definitivno bio za pamćenje«.

Susret molitve, ljubavi i zajedništva

Hodočasnički križni put mladih Subotičke biskupije održan je 9. ožujka okupivši oko 120 mladih. Započeo je svetom misom u crkvi Isusa radnika nakon koje su mladi tijekom cijelog dana prešli 23 kilometra dug križni put kojemu su postaje bili križevi krajputaši. Kratke pauze za odmor mladi su pravili kod crkve Marije, Kraljice svijeta na Paliću, svetišta Bunarić, gdje su i ručali, dok se križni put završio u crkvi sv. Roka.

Gosti iz Iloka

Na hodočašću su sudjelovali mladi iz Subotice, a prvi put su se pridružili i mladi iz Iloka koji su došli u pratnji fra **Grgura Blaževića**, gvardijana franjevačkog samostana u Iloku i župnik župe sv. Ivana Kapistrana u Iloku i karmelićanski postulanti iz Sombora u pratnji oca **Stjepana Vidaka**. Uz mlade su također pješačili i vlč. **Dušan Balažević**, povjerenik za mlade Subotičke biskupije, fra **Ivan Miklenić**, gvardijan franjevačkog samostana u Subotici i vlč. **Vinko Cvijin**, župnik župe Uskrsnuća Isusova u Subotici.

Iskustva mladih

Jovana Kujundžić, Subotica, 17 godina:

»Prvi put sam bila na križnom putu mladih. Čekala sam ovogodišnji križni put, jer sam znala da će biti puno mladih, kako iz Subotice tako i iz Iloka, Osijeka i Sombora. Iskustva i divne priče mojih prijatelja su me potaknuli da dođem i zajedno s njima hodam s Isusom. Nisam imala neka očekivanja, već sam zaista prepustila sve u Božje ruke, jer će samo tako biti bolje i ljepše. Bilo je divno hodati, pjevati i moliti s još 120 mladih. Najposebniji trenutak je vidjeti mla-

de koji u zajedništvu i ljubavi kleče pred križem, tim istim križem koji je Isus nosio za nas. Nevjerojatan osjećaj. Razgovori koje smo vodili tokom križnog puta su bili za mene poticajni i puni plodova, a tek sam križni put. Tekstovi postaja su bili predivni i dirljivi. Jedva čekam sljedeću godinu i unaprijed joj se radujem«.

Martina Dobošević, Ilok, 19 godina:

»Ove sam godine prvi put sudjelovala na križnom putu mladih na poticaj našeg iločkog župnika, fra Grgura Blaževića. Nisam imala nekih posebnih očekivanja, osim bolnih koljena što se, naravno, ostvarilo, ali kako kaže fra **Marin Karačić** u svojoj pjesmi: 'slomljen al blagoslovljen'. Atmosfera je bila odlična, pjesma, molitva, zajedništvo... iskustvo za poželjeti. Svakako bih htjela ponovno doći i sudjelovati, a uz Božju pomoć i hoću«.

Marin Planinić, Međugorje, 31 godina:

»Prvi put sudjelujem na križnom putu na poticaj o. **Stjepana**. Oduševljen sam zbog broja mladih koji su se okupili na križnom putu da bi molili i razmatrali Kristovu muku. Na križnom putu smo, dok smo hodali između postaja, imali priliku upoznati jedni druge. Bilo je lijepo razmjenjivati svoja duhovna iskustva. Iako se nismo baš svi poznavali, mogao sam osjetiti jedno veliko zajedništvo. Ono što sam još zapazao je to da nisam primjetio da se itko potužio na umor s obzirom da smo hodali 23 km što dovoljno govori da smo svi bili ispunjeni i radosni. Nažalost, neću biti u mogućnosti doći iduće godine zbog daljne formacije u karmelu koja me vodi u Austriju, ali nadam se da ću imati priliku opet nekad sudjelovati u ovom lijepom susretu molitve i zajedništva«.

Lucija Horvacki

Svake godine sve veći broj sudionika

Križni put mladih Srijemske biskupije, šesti po redu, održan je 9. ožujka u Biskupijskom svetištu Gospe Snježne na Tekijama u Petrovaradinu kada se tim povodom okupilo oko 150 mladih. Ove godine u samu organizaciju, kao i realizaciju događaja, uključila se i Udruga mladih *Prijatelji nade*, koji su se ovom prigodom predstavili mladima. Ovoj korizmenoj pobožnosti, osim mladih s područja biskupije domaćina, pridružila se i skupina mladih iz Beogradske nadbiskupije i Subotičke biskupije.

Križni put i sveta misa

Mladi su se nakon uvodnih napomena okupili u crkvi svetišta gdje je pobožnost započela Uvodnom molitvom. Nakon toga su se, predvođeni srijemskim biskupom mons. **Fabijanom Svalinom** i biskupom u miru mons. **Đurom Gašparovićem**, koji su do prve postaje ponijeli križ, uputili put tekijске Kalvarije. Mladi su na ovogodišnjem križnom putu sudjelovali tako što su nosili križ od postaje do postaje ili čitajući prigodna razmatranja za svaku.

Nakon križnog puta uslijedila je sveta misa koju je u zajedništvu sa svećenicima srijemske biskupije predvodio mons. Fabijan Svalina. U prigodnoj propovijedi mons. Svalina potaknuo je mlade na međusobno zajedništvo i solidarnost.

Zajedništvo i svjedočanstva

Nakon misnog slavlja mladi su se okupili u pastoralnom prostoru svetišta, gdje su mogli čuti i katehezu o duhovnim zvanjima, s obzirom na to da je u Srijemskoj biskupiji u tijeku Godina molitve za duhovna zvanja.

Nakon druženja mladi su se puni dojmova vratili svojim kućama, a jedan od njih je i **Andrija Dort** iz župe svetog Klementa iz Hrtkovaca, koji već četvrti put zaredom dolazi na Križni put mladih Srijemske biskupije.

»Svake godine dojmovi su mi sve veći, dok je organizacija sve bolja. Moji glavni dojmovi su najviše sama pobožnost Križnoga puta. Svatko se može njoj priključiti uz čitanje molitve i samo nošenje križa. Ali ova godina, osim samog Križnog puta, i drugih susreta u našoj Srijemskoj biskupiji, je posvećena godini molitve za duhovna zvanja. Zato: 'Molite dakle gospodara žetve da pošalje radnike u žetvu svoju, žetvu Gospodnju' (Mt 9,32-38)«, naglasio je naš su-

govornik i ovom prilikom pozvao sve mlade da se pridruže i postanu – *Prijatelji nade*.

I mladi iz Beogradske nadbiskupije

Ove godine prvi put na Križnom putu sudjelovali su i mladi iz Beogradske nadbiskupije, kojima je sam dolazak, ali i ova pobožnost, predstavljala svojevrsno hodočašće prijateljima iz susjedne biskupije.

Jedan od organizatora je povjerenik za mlade Srijemske biskupije vlč. **Dušan Milekić**.

»Budući da je ovo šesti po redu Križni put mladih naše biskupije, sama organizacija je bila već poprilično lakša i uhodana. Odlučili smo da smo za ovaj susret i pobožnost uvijek na Svetištu naše Gospe Tekijske. Kako zbog samog križnog puta, tako i zbog želje bit pod zagovorom naše Nebeske Majke. Svake godine se priključuje veći broj mladih sudionika, kao i onih koji pomažu u samom organiziranju susreta. Ove godine je u svemu puno pomoglo zalaganje članova novoosnovanog društva mladih u biskupiji *Prijatelji nade*. Ovaj susret je svakako tu da dublje proživimo vrijeme korizme i bolje razumijemo cijenu Isusove ljubavi prema nama«, osvrnuo se vlč. Milekić te dodao kako ovih deset godina, koliko je povjerenik za mlade ove biskupije, nastoji organizirati susrete s mladima koji će prvenstveno mladog čovjeka dovesti do susreta s Bogom i stvaranju novih prijateljstava.

Marija Antonela Kanelić /

Foto: Tiskovni ured Srijemske biskupije

Podrška za novi korak života

Prijava za studiranje u Hrvatskoj zahtijeva dodatne aktivnosti i dokumentaciju, a Hrvatsko nacionalno vijeće pomaže budućim studentima kako bi im olakšali ovaj postupak

Ožujak se bliži kraju, a sadašnji maturanti, a budući studenti su već krenuli u brojne pripreme i prikupljanje potrebne dokumentacije kako bi tijekom ljeta uspjeli upisati željeni fakultet, a od jeseni dobiti »status« bruća.

Potrebne informacije o upisima na studij maturanti koji planiraju studirati u Hrvatskoj su već dobili na zajedničkom sastanku koji je organiziralo Hrvatsko nacionalno vijeće. Također, od listopada su počele i pripreme za polaganje državne mature za hrvatski jezik, koje također organizira HNV, a po riječima predsjednice Odbora za obrazovanje **Nataše Stipančević** u prosjeku na studijske programe u Hrvatsku godišnje se upiše između 15 i 20 studenata.

ali moraju imati potvrdu o pripadnosti hrvatskom narodu.

»Prijava za studiranje u Hrvatskoj zahtijeva dodatne aktivnosti i dokumentaciju, stoga je tu Hrvatsko nacionalno vijeće kako bi budućim studentima olakšali ovaj postupak i usmjerili ih kada i što moraju napraviti. I to za nas traje tijekom cijele godine. Kada se jedna generacija smjesti u domove i počne akademska godina, mi počnemo raditi pripreme s novom generacijom«, kaže Stipančević i pojašnjava kako je za polaganje državne mature: »Na samom početku godine potrebno je registrirati se u sustav preko web stranice postani-student.hr, gdje su naznačene i ostale informacije oko upisa i rokova. Na-

kon registracije, koja je trajala do kraja veljače, prijavljuju se ispiti državne mature na kojoj postoje obvezni i izborni ispiti, te A i B razina. Također, u veljači je bilo potrebno izabrati studijske programe i dostaviti potrebnu dokumentaciju, odnosno svjedodžbe o dosadašnjim završenim razredima. Do početka svibnja je rok za naknadne prijave i promjene ispita iz opravdanih razloga te eventualna odjava ispita. Što se tiče polaganja ispita državne mature, koji su u lipnju, maturanti koji

se jave HNV-u imaju osiguran smještaj i prehranu za vrijeme polaganja ispita u Osijeku, zahvaljujući suradnji s Upravnim odjelom za obrazovanje Osječko-baranjske županije«.

Ono što je Stipančević također napomenula jeste da svi maturanti koji su svoje srednje školovanje završili izvan Hrvatske moraju proći postupak priznavanja inozemne srednjoškolske kvalifikacije kako bi mogli upisati visoko učilište u Hrvatskoj, dok oni koji

Državna matura ili upisne kvote?

Studij u Hrvatskoj maturanti mogu upisati na dva načina: preko posebne upisne kvote za Hrvate izvan Hrvatske i polaganjem ispita državne mature. Na državnu maturu mogu izaći samo oni koji imaju hrvatsko državljanstvo, odnosno domovnicu, dok preko upisnih kvota mogu i oni koji nemaju državljanstvo,

nisu pohađali nastavu na hrvatskom jeziku dodatno trebaju svjedodžbe prevesti na hrvatski jezik.

Pomoć oko dokumentacije

Već godinama unazad Odbor HNV-a za obrazovanje šalje visokim učilištima zamolbu za upisne kvote, u zavisnosti od interesiranja, a koje će biti odobrene bit će poznato u svibnju.

»Važno je napomenuti da ne trebaju svi kandidati pristupati Državnoj maturi, ako postoje upisne kvote za te fakultete. Godinama unazad surađujemo s pojedinim sveučilištima koji su otvoreni i praktično kod njih su upisne kvote sigurne. No, za razliku od prethodnih godina, od ove akademske godine za upis studijskih programa preko posebnih upisnih kvota kandidati se moraju registrirati i prijaviti u sustav za upise na visokoškolske ustanove u Hrvatskoj, a koji je dostupan na www.postani-student.hr/Ucenici/Prijava.aspx. Nakon registracije za kandidate koji su završili srednje obrazovanje izvan Hrvatske odabiru se visokoškolske ustanove i studijski programi po prioritetnom redoslijedu. Prijave u sustav, za ljetni upisni rok (prvi rok) moguće su do 1. srpnja, osim ako visoko učilište nije odredilo drugi rok za prijavu«, pojašnjava Stipančević.

Uz samu prijavu na željeni fakultet, kako je sugovornica naglasila, kandidati osim zahtjeva za priznavanje inozemne srednjoškolske kvalifikacije trebaju predati i zahtjev za izdavanje Potvrde o pripadnosti hrvatskom narodu koju izdaje Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

»Popis potrebne dokumentacije za Potvrdu može se pronaći na sajtu Središnjeg državnog ureda, a za uvid u dokumentaciju i pomoć oko slanja potrebno je javiti se HNV-u. Ove potvrde se šalju odmah nakon objave konačne tablice s kvotama koja je početkom svibnja. Smatram bitnim spomenuti da

su prošle godine svi studenti upisali prvu želju i da su bile odobrene sve tražene kvote. Slanje dopisa svim sveučilištima, fakultetima, za koje postoji za interesiranost, kao i Središnjem državnom uredu za Hrvate izvan Republike Hrvatske jedan je od razloga pozitivnog ishoda«, ističe Stipančević i dodaje kako osobno stoji na raspolaganju za sva dodatna pitanja i nedoumice koje brinu buduće studente.

Domovi, stipendije...

Kada su u pitanju studentski domovi i stipendije, sugovornica ističe da se svi studenti prijavljuju redovito na natječaj za studentske domove. Ukoliko iz nekih razloga netko ne dobije dom, potrebno je javiti se HNV-u, odnosno Odjelu za obrazovanje, te će tada biti upućena zamolba na temelju koje svi studenti do kraja budu smješteni. Kada je riječ o stipendijama, studenti izvan Hrvatske uglavnom apliciraju na državnu stipendiju ili stipendiju Središnjeg državnog ureda.

Bitno je naglasiti da HNV pruža podršku i pomoć i studentima koji su odabrali studirati u Srbiji, te je od prije nekoliko godina u suradnji s HPD-om *Bela Gabrić* uvedena i jednokratna pomoć. Kako je Stipančević istaknula, veliko postignuće za studente koji studiraju u Srbiji, a pripadnici su hrvatske zajednice, postignuto je zahvaljujući inicijativi HNV-a i DSHV-a, ustrajnoj suradnji s Vladom Hrvatske i Ministarstvom znanosti i obrazovanja Hrvatske, te Središnjim državnim uredom za Hrvate izvan Hrvatske koje je otvorilo mogućnost stipendiranja 150 studenata za razdoblje od 10 mjeseci u mjesečnom iznosu od 150 eura.

Također, Stipančević je napomenula kako ovome nije kraj, te da će se zahvaljujući pojedinim županijama pružiti mogućnost za još ovakvih poticaja.

K. U.

Prednosti i izazovi studiranja u inozemstvu

Studiranje u inozemstvu može predstavljati uzbudljivu i transformirajuću avanturu za mlade ljude širom svijeta. Za srednjoškolce koji razmišljaju o nastavku obrazovanja u inozemstvu ova odluka može donijeti brojne prednosti, ali i izazove. U nastavku ističemo nekoliko ključnih razmatranja i savjeta za one koji se pripremaju za fakultet izvan svoje zemlje.

Upoznavanje različitih kultura

Jedno od glavnih prednosti studiranja u inozemstvu jest stjecanje međunarodnog iskustva. Studi-

jest s dobrim obrazovanjem povećavaju se šanse za bolje i lakše zaposlenje nakon diplomiranja.

Troškovi školarine, života i putovanja

Izazovi studiranja u inozemstvu su često financijski troškovi školarine, života i putovanja zbog čega je potrebno i važno istražiti sve opcije stipendiranja i drugih oblika financijske pomoći. Obvezno provjerite dostupne stipendije i financijsku pomoć za međunarodne studente, kako u našoj zemlji tako i u inozemstvu, te se prijavite za sve za koje ste kvalificirani.

Udaljenost od kuće također može biti jedan od izazova za vrijeme studiranja u inozemstvu. Daleko od obitelji i prijatelja može biti emocionalno izazovno, ali redovna komunikacija i podrška od strane drugih studenata može olakšati ovakve poteškoće. Uzmite u obzir i svoje preferencije u vezi s lokacijom, klimom, veličinom grada i dostupnim aktivnostima izvan nastave prilikom odabira sveučilišta, jer će to također utjecati na vašu kvalitetu života koji budete provodili van svoje zemlje.

Primjeri fakulteta i sveučilišta

1. University of Haifa's International School u Izraelu: Posebni programi i tečajevi ispunjavaju širok raspon akademskih interesa učenika. Stručno nastavno osoblje s različitih odjela Sveučilišta u Haifi predaje nastavu na engleskom jeziku.

2. University of Oxford, Ujedinjeno Kraljevstvo: Svojim bogatim akademskim naslijeđem i izvrsnim resursima, Oxford je poznat po svojim programima iz područja društvenih, prirodnih i humanističkih znanosti.

3. ETH Zürich, Švicarska: Poznat po svojoj izvrsnosti u inženjerskim i tehničkim disciplinama, ETH Zürich pruža visokokvalitetno obrazovanje.

Ovi primjeri predstavljaju samo nekoliko od mnogih prestižnih sveučilišta širom svijeta koja nude izvanredne mogućnosti za studiranje u inozemstvu. Važno je istražiti različite opcije i pronaći program koji najbolje odgovara tvojim interesima, ciljevima i financijskim mogućnostima.

Sara Žurovski

ranje u inozemstvu pruža priliku za upoznavanje različitih kultura, jezika i načina života, što može obogatiti vaše razumijevanje svijeta i proširiti vaše horizonte. Drugačije kulture vam ne pružaju samo bogatstvo upoznavanja drugih ljudi već i samoga sebe. Kroz različitosti s kojima se budete susretali obogatit će se i vaš unutarnji svijet. Također, život u stranoj zemlji potiče samostalnost, samopouzdanje i prilagodljivost, što su ključne vještine za uspjeh u daljem životu i karijeri.

Mnoge prestižne sveučilišne institucije širom svijeta nude vrhunski nastavni program i resurse, pružajući studentima mogućnost da uče od najboljih profesora u svojim poljima. Neke od ovih institucija su, naravno, vrlo skupe i teško priuštive za naše standarde. Međutim, ne treba odustajati jer postoji veliki broj stipendija i poticaja koje pružaju, kako naše institucije tako i razni univerziteti, zemlje, veleposlanstva i druge organizacije. Na kvalitetno obrazovanje nadovezuju se i kvalitetne karijerne mogućnosti, to

Ujedinjenje naroda kroz glazbu

Natjecanje za pjesmu *Eurovizije* jedan je od najpopularnijih i najdugotrajnijih kulturnih fenomena na svijetu, koji svake godine osvaja milijune gledatelja diljem svijeta. *Eurovizija* je nadmašila puko glazbeno natjecanje i postala je platforma za slavljenje različitosti, poticanje jedinstva i prikazivanje bogate tapiserije europske kulture.

Povijest natjecanja

Natjecanje je rođeno iz želje da se poslijeratna Europa okupi kroz univerzalni jezik glazbe. Godine 1956. Europska radiodifuzna unija (EBU) pokrenula je prvo natjecanje za pjesmu *Eurovizije* u Luganu, u Švicarskoj, sa samo sedam zemalja sudionica. Natjecanje je imalo za cilj promicanje međukulturalnog razumijevanja i suradnje, odražavajući težnje kontinenta za mirom i jedinstvom nakon Drugog svjetskog rata.

Od svojih skromnih početaka *Eurovizija* je brzo stekla popularnost, privlačeći sve brojniju publiku i popis sudionika. Format je bio jednostavan, ali učinkovit: svaka zemlja sudionica poslala bi originalnu pjesmu koja bi se izvodila uživo na televiziji, a gledatelji diljem Europe glasali su za svoje omiljene prijave telefonom ili poštom. Pobjednička zemlja tada bi imala čast ugostiti natjecanje sljedeće godine, osiguravajući rotirajući svjetla reflektora na različitim kutovima kontinenta.

Ogledalo promjena u svijetu

Tijekom desetljeća *Eurovizija* se razvijala kao odgovor na promjene ukusa, tehnologije i geopolitičkog krajolika. Uvođenje televizije u boji 1960-ih

donijelo je novu živost natjecanju, pojačavajući vizualni spektakl ekstravagantnih kostima, razrađene scene i blistavih svjetlosnih prikaza. U 1970-ima došlo je do uspona kulturnih eurovizijskih trenutaka, uključujući trijumfalnu pobjedu grupe ABBA s pjesmom *Waterloo* 1974., koja je švedsku supergrupu katapultirala do međunarodne slave.

1980-ih i 1990-ih bili smo svjedoci širenja *Eurovizije* izvan svoje tradicionalne zapadnoeuropske baze, s uključivanjem zemalja iz istočne Europe nakon pada Željezne zavjese. Ovo proširenje ne samo da je proširilo doseg natjecanja već je i obogatilo njegovu kulturnu raznolikost, budući da su nacije s različitim glazbenim tradicijama i stilovima pokazivale svoje talente na eurovizijskoj pozornici.

Međutim, ni *Eurovizija* nije ostala imuna na kontroverze. Optužbe za političku pristranost u glasovanju, tvrdnje o blokovskom glasovanju među određenim zemljama i rasprave o kvaliteti i autentičnosti prijave povremeno su kvarile ugled natjecanja.

Natjecanje za pjesmu *Eurovizije* 2024. nadolazeće je 68. izdanje izbora i bit će održano 7., 9. i 11. svibnja u Malmöu u Švedskoj. Hrvatsku će predstavljati **Marko Purišić**, umjetničkog imena **Baby Lasagna**. Marko je rođen 1995. godine, za sebe kaže da ga je najviše glazbeno formirala njemačka grupa Ramstein, a svoju glazbu opisuje kao mješavinu pop-punka, techno glazbe, metala i house glazbe. **Teodora Pavlovska**, **Teya Dora**, predstavljat će Srbiju s pjesmom *Ramonda* koja bi trebala poslati poruku nade. Pavlovska je svestrana glazbenica, koja je diplomirala na Berklee College of Music, a iza sebe ima zavidno festivalsko iskustvo i niz nagrada.

Andrea I. Darabašić

EUROVISION

SONG CONTEST

Baby Lasagna

Foto: Universal Music Hrvatska

Svirati i zabavljati se

Tijekom šetnje kroz subotnju noć zapljusnuli su nas topli zvuci saksofona i razigranog klavira. Bilo je to dovoljno da se javi znatiželja i prati glazbu završili smo u jednom subotičkom caffeu gdje nas je sačekao jazz bend sačinjen od lokalnih srednjoškolaca. Jako su mladi, ali sviraju ozbiljno. Lokal je bio ispunjen do posljednjeg mjesta, ali između kompozicija nije bilo čavrljanja s publikom nego bi sačekali kraj aplauza i prešli na sljedeću stvar – mirno i kuler-ski. Upoznajite Overblue Quartet, bend čija glazbena priča tek počinje.

KUŽIŠ?! Tko sve svira u Overblue Quartetu? Kako i kada ste se upoznali i koliko dugo svirate zajedno?

U Overblue Quartetu sviraju: **Filip Race** (saksofon), **Matija Evetović** (klavir), **Aleksandar Romek** (bas gitara) i **Andrej Tompa** (bubnjevi). Svi zajedno idemo u srednju Muzičku školu u Subotici pa smo se tu i upoznali. Formirali smo bend krajem 2023. godine.

KUŽIŠ?! Što vas je privuklo jazz glazbi?

Privukao nas je živi nastup i osjećaj koji imamo na sceni kad sviramo. Na to su utjecali i mnogi profesori u našoj školi.

KUŽIŠ?! Pitanje za basistu – koja je fora s krpom na glavi gitare?

Romek: Stavio sam čarapu na glavu bas gitare, jer mi spada čivija za štimanje. Odlučio sam da to prihvatim kao dio mog umjetničkog izgleda.

KUŽIŠ?! Tko su vam uzori?

Inspiriraju nas muzičari kao što su **Sonny Rollins**, **Bill Evans**, **Paul Chambers** i **Art Blakey**.

KUŽIŠ?! Planirate li neki singl ili album? Kada vas možemo čuti ponovo uživo?

Ne planiramo nikakav autorski projekt. Trenutno ne razmišljamo o tome, jer nam je cilj svirati i zabavljati se. Možda u budućnosti. Možete nas zapratiti na društvenim mrežama (@overbluequartet) kako biste bili obaviješteni o budućim koncertima.

Ivan Benčik

»Uvijek trebamo gledati izvan svojih granica komfora«

Šesnaestogodišnja **Tea Narančić** dolazi iz Subotice, pohađa srednju Politehničku školu, smjer fotograf, a pored fotografije, može se pohvaliti mnogobrojnim aktivnostima poput plesa, sviranja klavira, slikanja, pisanja pjesama, dok posebnu ljubav gaji prema učenju stranih jezika. Naša sugovornica je veoma ambiciozna djevojka: ona želi studirati u Italiji, proputovati cijeli svijet i jednoga dana imati svoj salon za tetoviranje.

KUŽIŠ?! Koliko se dugo baviš suvremenim plesom? Idete li i na natjecanja?

Suvremenim plesom sam se počela baviti kada sam bila mlađa, ali sam nakon dužeg vremena prestala. Prošle godine u travnju sam se opet nastavila baviti suvremenim plesom, a na početku ove godine sam odlučila napraviti pauzu od nekoliko mjeseci. Išli smo na dosta natjecanja koja su bila održavana u Subotici i izvan nje. Sa svojim timom sam, kao mala, osvojila 2. mjesto na plesu, a prošle godine smo na natjecanju osvojili 3. mjesto.

KUŽIŠ?! Reci nam nešto više o pohađanju tečaja talijanskog jezika.

Na satove talijanskog jezika sam krenula prethodnog ljeta i završila sam prvu razinu tečaja A1 po ubrzanom programu. Trenutno pohađam drugu razinu tečaja (A2) koji traje od rujna do lipnja. Satove imam jednom tjedno i traju sat i pol. Tečaj pohađam u Talijanskom kulturnom centru *Piazza Italia*.

KUŽIŠ?! Što te je najviše privuklo kod talijanskog jezika? Imaš li u planu učiti još neki jezik?

Počela sam se interesirati za talijanski jezik prvi put kada je moja sestra krenula na tečaj. Upisala sam se kada sam počela razmišljati o studijama u Italiji. Od malena volim učiti nove jezike. Pored talijanskog učim i engleski jezik i trenutno se spremam polagati posljednju razinu C1. Osim toga, učila sam njemački jezik u osnovnoj školi i znam ga pričati na osnovnoj razini.

KUŽIŠ?! Koje dosadašnje uspjehe i rezultate bi izdvojila kao najznačajnije?

Kao svoje najveće uspjehe bih izdvojila natjecanje iz engleskog jezika na koje sam išla u 8. razredu gdje sam uspjela dostići republičku razinu natjecanja. U osnovnoj školi sam također s prijateljima išla na vannastavno natjecanje iz logičkog razmišljanja zvano *Brainfinity* na kojem smo dvije godine zaredom osvojili 2. mjesto. Također sam, sa svojim timom, kao što sam već napomenula, osvojila 2. i 3. mjesto na plesu.

KUŽIŠ?! Osim odličnih školskih rezultata i učenja jezika, koje još aktivnosti voliš prakticirati i kako provodiš svoje slobodno vrijeme?

Svoje slobodno vrijeme volim provoditi čitajući knjige, svirajući klavir i pišući pjesme. Volim slušati glazbu i istraživati nove žanrove. Također volim crtati i slikati na platnu, a tijekom vikenda volim otići s mojom obitelji ili prijateljima u šetnju i fotografirati.

KUŽIŠ?! Gdje sebe vidiš za par godina, kakvi su ti planovi za budućnost?

Poslije srednje škole planiram studirati dizajn enterijera. Osim toga, želim završiti tečaj tetoviranja i jednog dana otvoriti vlastitu radnju. U narednih nekoliko godina bih voljela proputovati cijeli svijet, upoznati se s različitim kulturama drugih država i fotografirati njihovu arhitekturu i prirodu. Najviše želim posjetiti grad New Orleans i uživo vidjeti i upoznati se s njihovom kulturom i umjetnošću.

KUŽIŠ?! I za kraj, koju poruku bi željela poslati mladima kako bi ih motivirala da njeguju i istražuju svoje talente?

Mladima bih poručila da uvijek trebaju probati nove aktivnosti i istražiti svoje mogućnosti. Uvijek trebamo gledati izvan svojih granica komfora, jer iza svakog kuta se nalaze nove prilike i nova iskustva. Trebamo istraživati sva naša interesiranja, razvijati ih, jer ćemo tako uspjeti postati najbolja i najuspješnija verzija sebe.

Katarina Ivanković Radaković

Foto: Viktorija Nađ

All rights reserved by author: Kristijan Č. Sekulic©2024, Novi Sad

VESELI POKLIČI SU SE GUBILI U ZAGLUŠNOM TOPOTU KO-
NJSKIH KOPITA.

... NEPREGLEDNO PROSTRANSTVO LJEP OG I DIVLJEG TEXASA.

Impresionist vojvođanskoga podneblja

Sredinom mjeseca, 13. ožujka, navršilo se sto godina od smrti slikara **Stipana Kopilovića**. Rođen je 24. ožujka 1877. u Bajmaku kao sedmo dijete u obitelji siromašnih roditelja **Feliksa i Klare** (rođ. **Parčetić**). Osnovnu školu pohađao je u Bajmaku, nakon čega je izučio brijački zanat te je svoju karijeru započeo kao seoski brijač. Njegove mušterije zapazile su slike koje je izrađivao i postavljao u brijačnici te prepoznali njegov talent. S preporukama i stipendijom Kalačke nadbiskupije, grada Subotice te pojedinaca i imućnijih Bajmačana odlazi u Budimpeštu. Tamo je započeo akademsku naobrazbu kao student umjetničkog rezbarstva u klasi profesora **Gusztáva Morellija** na Državnoj mađarskoj školi za primijenjenu umjetnost u razdoblju 1900. – 1902. godine. Nakon dvije godine Kopilović upisuje grafički odsjek i studira kod **Petera Halma** na Bavarskoj kraljevskoj slikarskoj akademiji. Poslije boravka u Münchenu nakratko se vraća u Bajmak 1904. gdje je dobio jednu školsku učionicu na korištenje kao atelijer.

osnivačima kratkotrajnog Društva likovnih umjetnika Vojvodine 1923. godine.

Izložbe

U Subotici 1923. godine, u tadašnjem hotelu *Zlatno jagnje* (današnji Dom vojske) na Izložbi subotičkih likovnih umjetnika Kopilović je predstavio svoje ra-

Putovanja i povratak u zavičaj

U periodu 1907.-08. angažiran je na oslikavanju dograđenog dijela župne crkve svetih Petra i Pavla u Bajmaku. Pretpostavlja se da je netom prije i poslije ovog posla boravio u Parizu, a 1908. je otputovao u Italiju, posjetivši Firencu i Rim u neostvorenoj namjeri da tamo nastavi studije. Poznato je da je bio upisan kao student druge godine na Akademiji likovnih umjetnosti u Budimpešti tijekom akademske 1908.-09. godine. Na jesen 1909. ponovno je otišao u Pariz, gdje se izdržavao brijačkim zanatom, ali nije poznato koliko se dugo tamo zadržao. Za vrijeme Prvog svjetskog rata biva ranjen te u bolnici u Budimpešti upoznaje njegovateljicu **Terezu**, svoju buduću suprugu. Ubrzo po završetku rata biva i sudionikom događanja oko mađarske Komune 1919. godine (nije poznato u kakvoj ulozi), nakon čega se u strahu od »bijelog terora« s obitelji vraća u zavičaj, u Bačku Topolu, gdje dobiva radno mjesto šefa ispostave socijalnog osiguranja. U novoj sredini, iako samozatajan, brzo se povezuje s lokalnim slikarima,

dove, što mu je jedina zabilježena izložba za života. Mjesec dana nakon njegove smrti, radovi su mu bili izloženi u prostorijama *Kasine* u Subotici na drugoj kolektivnoj izložbi subotičkih slikara. Pod pokroviteljstvom kolekcionara dr. **Joce Milekića** na Izložbi bačkih umjetnika 1932. u predvorju subotičke Gradske kuće izložene su i njegove tri slike. Gradski muzej Subotice je 1961. iz zbirke Bačke galerije dr. Milekića otkupio Kopilovićeve radove, a 1991. priređena mu je retrospektivna izložba. Zavičajna galerija *Vinko Perčić* u Subotici priredila je također veliku izložbu Stipana Kopilovića 2007. godine povodom 130 godina od njegova rođenja.

Sačuvano je dvadeset i sedam njegovih slika te četiri zidne kompozicije u crkvi svetih Petra i Pavla u Bajmaku. Kopilovićeve slike se danas nalaze u Gradskom muzeju Subotice, Zavičajnoj galeriji *Vinko Perčić* u Subotici, Subotičkoj biskupiji i u privatnom vlasništvu.

Premинуo je 13. ožujka 1924. godine.

K. U.

Anksioznost – zašto ju nekada osjećamo a nekada ne?

U prošlom broju pisali smo o tome što je to anksioznost, a u ovom se osvrćemo na to zašto ju nekada osjećamo a nekada ne. Ukoliko vas muči anksioznost, sigurna sam da već znate koje situacije su vam okidači te da ih pokušavate, koliko je moguće, izbjeći. Nekome je to ako ostane sam, nekome ako mora ući u kafić prepun ljudi. Kod nekoga se anksioznost javlja već pri samoj pomisli da mora javno govoriti itd. Možda ste zapazili i da anksioznost niste imali »oduvijek« nego da se u nekom trenu počela javljati. Možda ju u nekim situacijama osjetite slabije i slično. Zašto je to tako i o čemu ovisi?

Anksioznost – je li neizbježna?

Odgovor na ovo pitanje je i »da« i »ne«. Naime, iz razvojne perspektive, dok smo još bebe, neminovno ćemo iskusiti anksioznost. Dok smo mali, nemoćni smo i puno toga za nas je uznemirujuće. Ključ je u tomu da dobijemo dovoljno umirenja i podrške. Nekada to nije moguće, bilo da su u pitanju okolnosti, bilo da roditelji nemaju neke potrebne kapacitete.

O tim ranim danima ovisi hoćemo li kasnije u životu osjećati pojačano anksioznost ili ne.

Dok se susrećemo s tom ranom anksioznošću mi u našoj psihi razvijamo i različite obrambene mehanizme. I kasnije u životu možemo razviti, na primjer, neka ponašanja koja nam pomažu da izbjegnemo ili umirimo neke uznemirenosti.

Kapaciteti – područje u kojemu možemo pomoći sebi

Kapaciteti su promjenjiva i potrošna stvar. Nitko od nas ne može biti Superman, nesalomiv i slično. Što bolje poznajemo svoje kapacitete i pazimo na njih bit će nam lakše.

Pitanje kapaciteta je posebice važno kada je u pitanju anksioznost, a evo i zašto:

1. U prošlost se ne možemo vratiti i ne možemo promijeniti situaciju u kojoj smo odrastali.

2. Ako se u odrasloj dobi nosimo s anksioznošću, lijek za to je psihoterapija no, ako iz bilo kojih razloga to ne želimo i trenutno ne možemo, tada nam preostaje opcija 3.

3. Kapaciteti i briga o kapacitetima su područje u kojemu možemo pomoći sami sebi i umanjiti simptome anksioznosti.

Poznavanje sebe i svojih kapaciteta za nositi se sa stresom

Hoćemo li osjetiti anksioznost i u kojoj mjeri dijelom ovisi i o kapacitetima. Razmislite o ovomu: možda vas muči intenzivna anksioznost kad god ste okruženi ljudima. Unatoč tomu uspijevate nekako voziti se javnim prijevozom, samo vam je nekada više a nekada manje izdrživo. Također, nekada uspijevate sami ući u kafić, a nekada ipak ne.

U tim situacijama, kada neke stvari uspijemo napraviti unatoč anksioznosti, pomažu nam naši kapaciteti. I dok na anksioznost obratimo pozornost jer je teška, neugodna i uznemirujuća, na kapacitete i na one situacije u kojima nismo osjetili anksioznost, uglavnom ne obraćamo pozornost.

(Ne)mogućnost ulaska u kafić možemo objasniti ovako:

»U subotu mi je baš bilo super s frendovima na nogometu, baš smo se dobro zezali i opustili, čak sam se uvečer i našao s njima na kavi, nije me 'oprala' anksioznost kao inače.«

ili

»U srijedu sam imao strku na faksu, totalno težak dan. Osim toga, do kasno sam učio i nisam se naspavao i još na kraju, kad sam se trebao naći s frendovima na kavi, nisam mogao ući u kafić od anksioznosti.«

U drugom primjeru možemo primijetiti stres i umor i možemo zaključiti da je veliki dio kapaciteta tog mladića bio potrošen te nije ostalo dovoljno da bi umirio anksioznost.

4 ključna koraka za očuvanje kapaciteta

Iako smo različiti pa će netko puniti baterije čitajući u miru, a netko drugi okružen vrevom na stadionu, neke stvari su nam zajedničke. Kada su u pitanju kapaciteti, važno je pobrinuti se za sebe da imamo sljedeće:

- dovoljno sna;
- barem 15 minuta dnevno biti u miru sam sa sobom bez neke obveze;
- poznavati sebe i ono što nam puni, a što pojačano troši kapacitete;
- barem 15 minuta šetati na dnevnom svjetlu.

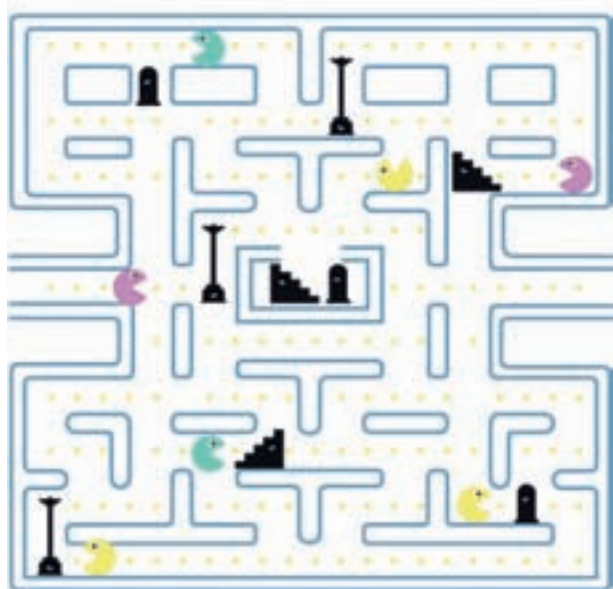
Ove male stvari nisu čarobno rješenje za sve, ali su dobar pomagač u očuvanju kapaciteta za nositi se sa stresom.

Marina Balažev, specijalizantica transakcijske analize (psihoterapija)

Mini games — igrice za svaki dan

Umjesto standardnog opisa konkretne igrice, danas ćemo se baviti mini igricama, zabavom za nevjerovatno veliki broj korisnika. Koncept mini igrice (poznat i kao »casual games« ili »indie games«) nastao je krajem 1990-ih i početkom 2000-ih godina kao odgovor na složenije i vremenski zahtjevnije video igre.

20

Mini igre su dizajnirane da budu jednostavne za učenje i igranje, često se mogu brzo završiti, ili su strukturirane tako da omogućuju igračima da igraju u kratkim sesijama. U početku su se širile putem interneta i na platformama kao što su Flash web portali, prije nego što su postale popularne na pametnim telefonima i tabletima. Mini igre su značajno doprinijele demokratizaciji pristupa video igrama, omogućavajući širokom spektru korisnika da uživaju u igrama bez potrebe za skupom opremom ili dugim vremenom posvećenim učenju složenih mehanika. Njihov jednostavan pristup, kratko vrijeme igranja, i široka dostupnost čine ih važnim segmentom industrije video igara. Danas, u dobu kada je vrijeme svima dragocjeno, mnogi ne mogu sebi priuštiti sjesti za kompjutor i igrati se, ali mini igrice nam omogućuju da to činimo u tijeku našeg prijevoza na posao, dok čekamo red u pošti ili na pauzi za kavu. Svi imamo barem jednu igricu koja nam pomogne odvući misli od svakodnevnih problema.

Najpoznatije mini igre

Među najpoznatijim mini igrama su *Angry Birds*, *Candy Crush Saga*, *Plants vs. Zombies* i *Flappy Bird*. Te igre su postigle globalni uspjeh zahvaljujući jednostavnosti pristupa i igrivosti koja je privlačna širokom rasponu korisnika. *Angry Birds* i *Candy Crush Saga* posebno su se istaknuli kao fenomeni koji su prešli granice mobilnih platformi i našli mjesto na PC-ima i konzolama.

Broj korisnika mini igrice teško je precizno odrediti zbog velikog broja platformi i igara dostupnih na tržištu. Međutim, s obzirom na popularnost pojedinih naslova koji broje stotine milijuna preuzimanja, može se pretpostaviti da ukupan broj igrača premašuje milijardu. Dob igrača se kreće od 4 do 99 godina starosti, budući da i mala djeca često na telefonima roditelja igraju neke mini igrice.

Neočekivana financijska dobit

U pogledu financijske dobiti, mini igre često generiraju prihod kroz oglase, mikrotransakcije, ili kupnju igre. *Candy Crush Saga*, na primjer, ostvaruje značajan dio svojih prihoda kroz mikrotransakcije unutar aplikacije. Prema nekim izvještajima, tržište mobilnih igara, gdje mini igre zauzimaju velik udio, generiralo je prihode u desecima milijardi dolara godišnje.

Iako je teško točno odrediti udio mini igrice u ukupnoj financijskoj dobiti industrije video igara, njihov doprinos je značajan, posebno na tržištu mobilnih igara. One čine znatan dio industrije video igara, a mini igre su često na vrhu lista najprofitabilnijih i najpreuzimanijih naslova.

Moda njegovanja iliti zdravog načina života

Kada spomenemo riječ moda, uvijek pomislimo na garderobu, na stilove oblačenja, trendi frizure... uglavnom sve što možemo vidjeti na jednoj osobi, a na osnovu čega možemo procijeniti je li »moderna« ili ne. Međutim, moda nije samo oblačenje, frizura i nakit. Trenutačno u svijetu mode vlada zdrav način života što svakako doprinosi tome da kada vidimo neku osobu mi možemo djelimično i procijeniti void li računa i o sebi, svom zdravlju, njezi lica i tijela.

Njega kože, prehrana, fizička aktivnost

Posljednjih godina u modi je poseban naglasak stavljen na njegu kože lica, zdravlju, izbalansiranu ishranu kao i fizičku aktivnost, tj. treniranje. Veoma je bitno početi od ove tri stvari, jer se upravo iza njih nalazi mnogo više skrivenih detalja koji također doprinose čovjeku da bude zdrav, kako fizički tako i psihički.

Kada stvorimo rutinu njege, disciplinu u ishrani i istrajnost u fizičkim aktivnostima, možemo reći da smo mnogo uradili za sebe i za kvalitetu našeg života. Ovo nije nikakva novina u svijetu, nitko to sada nije izmislio, samo se posljednjih godina više promovira po društvenim mrežama što je zapravo jako dobra stvar. Novije generacije će odrastati uz primjere gdje će u osnovi imati tu zdravu ljepotu, a svoj izgled će moći nadgrađivati svojim stilom – bio on u modi ili ne.

Plan i balans

Napravite sebi plan, od toga se kreće – a najteže je krenuti, šta god radili u životu. Plan da svako jutro i svako veče odradite svoju njegu lica. Nađite preparate koji vam odgovaraju, samo pazite i tu postoji zamka interneta. Nemojte vjerovati svim preporukama nego se odlučite za 2-3 preparata koji vam sigurno odgovaraju. Korištenje previše krema i seruma tijekom jednog dana također nije dobro za njegu kože. Balans u svemu.

Balans je također najbitniji kod unosa hrane. Živimo u brzom svijetu gdje je brza hrana na svakom koraku, a da bismo izbjegli svakodnevni unos brze hrane, kiflice i pekare, napravite si također plan ishrane gdje ćete se držati zdravih sastojaka, a vremenom ćete loše navike zamjeniti dobrim. Nemojte izbaciti brzu hranu, slatkiše, slaniše ili ono što najviše volite nego samo uživajte u njima povremeno. Nekada nam baš ta sreća koju nam omiljeni zalogaj pruža upotpuni dan.

Moda je biti zdrav i fizički aktivan

Što se tiče fizičke aktivnosti savjetujem vam da izaberete bilo što što će vas činiti aktivnim. Kada kažem bilo što, mislim i na običnu šetnju ili istezanje ujutro i uveče, ali na svakodnevnom nivou. Vremenom će vam se javiti želja za više aktivnosti, jer ćete prerasti minimum od kog ste počeli.

Korak po korak i bit ćete i vi MODA.

Milijana Nimčević

Uskršnja žurka u Subotici

Zna se da svi čekaju tradicionalnu *Uskršnju žurku* u Subotici koja će bit održana u subotu, 31. ožujka, u 21

sat u dvorani HKC-a *Bunjevačko kolo*. Cijena ulaznice iznosi 500 dinara, a rezervacija se može izvršiti putem telefona 064/114-20-91.

Malonogometni turnir Subotičke biskupije

Katolički malonogometni turnir Subotičke biskupije bit će održan 11. svibnja u Maloj Bosni.

Ekipo je moguće prijaviti vč. **Tomislavu Vojniću** do 6. travnja.

Udruga Hrvatski Majur traži pojačanje

Nakon nekoliko uspješno realiziranih aktivnosti UG *Hrvatski Majur* poziva mladež da im se priključi i bude dio tima koji će organizirati dalje aktivnosti. Iz Udruge navode kako žele čuti svačiji glas kako bi zajedno rasli i bili bliski svakom mladom članu hrvatske zajednice, kao i svim mladima dobre volje koji se žele uključiti.

Za ovu godinu u planu je organizacija *Gastrofesta*, Sportskog dana, kao i jednog ili više seminara. Ukoliko si zainteresiran/a da kažeš svoje sugestije i aktivnosti za koje si spreman/spremna preuzeti na sebe i uključiti se – pošalji poruku na sljedeću e-mail adresu: hrvatskimajur@gmail.com.

22

Duhovna obnova Teologija tijela

Duhovna obnova *Teologija tijela* na temu »Muško i žensko stvori ih« (Post 1,27) bit će održana od 12. do 14. travnja u župi svetog Roka u Subotici. Predavač je salezijanac, studentski kapelan u Zagrebu don **David Leskovar**. Početak duhovne obnove planiran je za 17.30 sati, a program se završava u nedjelju u 15 sati. Prijava se može izvršiti putem QR koda koji se nalazi na posteru na Instagram i Facebook stranici *Mladi subotičke biskupije*, *Proroci* ili *Oratorij Subotica*. Više detalja o programu i cijeni možete pročitati u prijavi.

Tamburaško veče

Tamburaško veče ansambla *Biseri* bit će održano 13. travnja s početkom 19.30 sati u sali *Balint* u Subotici kada će ovaj tamburaški orkestar na najbolji način prenijeti čar tradicije i glazbe.

PREPORUKA

Ki Klop – »U dućanu ćilima«

U kolovozu prošle godine postali smo bogatiji za jedan novi bend-duo iz Zagreba pod imenom Ki Klop. Postavku benda čine **Jakov Ramničar** i **Luka Žigolić**, dugogodišnji prijatelji i suradnici. Njihovo prvo EP izdanje *U dućanu ćilima* čini pet pjesama prožetih mješavinom modernog indie pop rocka te primjesama čvrstog i plesnog electro discoa, koji – provjereno – zvuči još bolje uživo. Preporučujem brzo upijanje ovih pjesama jer bend je u međuvremenu postao zvanično trio (pridružila se bubnjarka **Laura Tandarić**) i već je počeo raditi na prvom albumu koji će izaći pod naslovom *Otopljeni disco*. Kao najavu za budući album objavljena su i dva nova singla: *Duh u ormaru* i najnoviji *Amsterdam* na kojima primjećujemo kako bend nastavlja sa svojom kombinacijom modernog plesnog zvuka i retro senzibiliteta. Ki Klopov EP kao i nove singlove možete poslušati na njihovom Youtube kanalu i na streaming servisima.

I. Benčik

Fatherhood

Fatherhood je dirljiva filmska drama i komedija čija se radnja temelji na istinitoj priči o samohranom ocu. Naime, tok filma kreće s bračnim parom Mattom i Liz koji sitno broje do, njima najsretnijeg dana, rođenja djevojčice Maddy. Porođaj, uz komične scene Lizine majke i Matta, prolazi s lakoćom i misleći da je sve u redu jedva čekaju otići svome domu. Sljedećeg dana, neočekivano Liz pozli i ubrzo nakon toga umire. Tata i djevojčica ostaju sami i pored svega on odlučuje da tako i ostane i suprotstavlja se bližnjima koji su htjeli da djevojčica bude s njima.

Glavnu ulogu tumači **Kevin Hart** (Matt), kćerku glumi **Melody Hurd**, njegovu majku koja mu je bila velika podrška tumači **Thedra Porter**, a Lizinu majku **Alfre Woodard**.

Dirljivo je bilo gledati samohranog oca koji se našao pred ovakvim životnim izazovom. On je pored svega bio fokusiran na svoju djevojčicu i na to kako biti najbolji otac te joj pritom omogućiti da ima sve što joj je potrebno. Nemojte se brinuti o tome hoćete li sve vrijeme puštati po koju suzu jer su, pored svega, uspjeli na komičan način prikazati svaki detalj filma. No, za svaki slučaj neka su vam maramice pri ruci.

K. Ivković Ivandekić

100 opakih žena u istoriji

100 opakih žena u istoriji autorice **Hannah Jewell** izaziva povijesni narativ i upoznaje nas s odvažnim, briljantnim i nekonvencionalnim ženama koje su često izostavljane iz povijesti. Jewell otkriva istinite priče o izvanrednim ženama koje su prkosile društvenim normama i usudile se biti prehrabre, preglasne i odvažne za svoje vrijeme. *100 opakih žena* nije samo knjiga, to je slavlje neispričanih priča o ženama koje su promijenile tijek povijesti. Ovo je jedinstvena misija spisateljice u redefiniranju svojih uzora i približavanju snažnim ženama svih razdoblja. Knjiga nije samo zabavna već je i moćna sila koja vam može promijeniti pogled na život. Doživite neustrašivu avanturu Hannah Jewell dok oživljava skrivene priče o ženama kojima je predugo uskraćivana zahvalnost koju zaslužuju. Pridružite se zboru pohvala čitatelja poput **An Shen**, koja je opisuje kao »zabavno, urnebesno štivo«, ili **Stilista**, proglašavajući je »esencijalnom knjigom« koja odaje zakašnjelu zahvalnost svakoj ženi u povijesti koja se brinula za sva živa bića.

A. I. Darabašić

GLAZBA

FILM

KNJIGA

ZAVOD ZA KULTURU
VOJVOĐANSKIH HRVATA

RASPISUJE

NAGRADNI NATJEČAJ

ZA UČENIKE OD 5. DO 8. RAZREDA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA

SNIMI KRATKI FILM MOBITELOM

**O NEMATERIJALNOJ KULTURNOJ
BAŠTINI HRVATA U SRBIJI**

I OSVOJI PAMETNI TELEFON

TEME:

Običaji/Obredi (sv. Nikola, Materice i Oci, Božić, Uskrs, kraljci u Rumi, prelo, Sv. Vicencije u Srijemu, mačkare, čuvari Božjeg groba, polivači, kraljice, Tijelovo, dužijanica, betlemaši, tradicijska svadba, životni običaji i dr.,)

Glazba (tamburaši, sviranje gajdi, bečarac, specifično pjevanje i dr.)

Folklor (sve vrste hrvatskih narodnih plesova)

Umijeća i stari zanati (slamarstvo, šling, zlatovez, izrada papuča, izrada božićnjaka, izrada čamaca, tkanje, izrada korpi, izrada frizura, pokrivanje krova trskom, izrada klompi, izrada kožuha, molovanje kuća i dr.)

Nošnja - načini odijevanja, održavanje, šivenje i restauracija nošnje (svakodnevna, svečana, za posebne prigode)

Prehrana - priprema jela (tradicijska, svakodnevna, blagdanska)

Stare dječje igre (na njivi, u dvorištu, u kući, društvene, pojedinačne)

Natječaj traje od 7. 12. 2023. do 7. 4. 2024.

**Osvoji vrijedne nagrade.
Glavna nagrada MOBITEL!**

Upute o izradi i slanju filmova na www.zkvh.org.rs/aktualnosti/natjecaji
ili skeniraj QR kod.